svém rozhodnutí zamítl st-lovy námitky, vytýkající, že zvolení náměstkové nejsou znalí státního jazyka. Žal. úřad zamítl v této příčině st-lovy námitky proto, že vytýkaný nedostatek neuznal za důvod nevolitelnosti, jenž by mohl býti uplatňován námitkami proti volbě, nýbrž za věc, o níž přísluší úřadu rozhodovati z moci dozorčí, na jejíž uplatnění však strana nemá právního nároku.

Proti tomuto hledisku žal. úřadu nedovozuje stížnost, že neznalost státního jazyka zakládá u náměstků důvod nevolitelnosti, jehož uplatnění v námitkách přísluší voliči jako subjektivní právo, nýbrž vytýká jen, že použití předpisu čl. 73 odst. 1 jaz. nař. není dáno volné úvaze zem. úřadu, nýbrž jest jeho povinností rozhodnouti o tom, co bylo oprávněným voličem proti zákonnosti volby předneseno. Leč tu stížnost přehlíží, že nezakládá-li vytýkaný nedostatek důvod nevolitelnosti, jehož uplatnění přísluší voliči jako jeho právo, nemohlo býti žádné právo st-lovo porušeno tím, že žal. úřad, jak stížnost za to má, nevykonal své povinnosti, jež mu jest uložena jako úřadu dozorčímu. — — — —

Č. 12.125.

Učitelstvo: Může ztráta způsobilosti vyučovati náboženství určité uznané církve míti v zápětí ztrátu čekatelského úřadu na místo učitele vůbec?

(Nález ze dne 8. listopadu 1935 č. 19.279/35.)

Věc: Karel V. v Ž. (adv. Dr. Václav Startl z Prahy) proti ministerstvu školství a nár. osvěty o propuštění ze školských služeb.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem z 30. června 1933 sdělila zšr v Praze st-li toto: »Podáním z 25. února 1932 oznámil nám ošv v Č., že jste byl diecésní radou církve československé v Praze zbaven pověření k vyučování československému náboženství. K Vaší nové žádosti za udělení církevního pověření sdělila nám jmenovaná diecésní rada přípisem z 31. května 1932, že se v plenární schůzi 26. května 1926 rozhodla setrvati na svém původním usnesení a že Vám proto nemůže býti vydáno církevní pověření pro obvod pražské diecése československé církve. Rovněž diecésní rada v H. nám oznámila, že Vám neudělí církevního pověření pro svůj obvod. Z definice pojmu »učitelský čekatel« v § 2 odst. 1 učit. zák. č. 104/26 Sb. plyne, že čekatelem může býti ustanovena jen osoba kvalifikovaná pro zatímní ustanovení, t. j. s příslušnými zkouškami učitelské dospělosti, pokud se týče způsobilosti, předepsanými pro jednotlivé kategorie učitelstva, ačli nebyly tyto zkoušky nahrazeny dispensí, jako se stalo ve Vašem případu. Vedle studijní kvalifikace jsou podmínkou ustanovení ovšem i ostatní obecné podmínky pro ustanovení učitelem: §§ 1—3 zák. z 28. července 1917 č. 319 ř. z. — služ. pragm. profesorské —, který podle § 17 učit. zák. byl uveden zásadně v platnost i pro učitelstvo, a zvláštní podmínky, předepsané pro tu kterou kategorii, tak

zvláštním učitelem náboženství může býti podle § 1 odst. 5 vl. nař. ze 14. září 1928 č. 162 Sb. ustanovena kromě ostatních podmínek jen osoba, kterou příslušný církevní úřad prohlásil za způsobilou k vyučování náboženství a udělil jí církevní pověření pro to které místo podle svých církevních předpisů. Jsou-li tyto podmínky nutností pro ustanovení, je samozřejmé, že musí trvati v osobě ustanoveného i během právního poměru, a že ztráta té neb oné podmínky má nutně za následek rozvázání služ. poměru. Ztráta čsl. stát. občanství a odsouzení pro zločin má v zápětí ztrátu úřadu učitelského právě tak, jako odnětí kanonického pověření k vyučování zvláštnímu učiteli náboženství (čekateli). Vzhledem k tomu zprošťujeme Vás dnem 31. srpna 1932 úřadu čekatele na místo zvláštního učitele československého náboženství při III. obec. škole chlapecké v Č. a uvedeným dnem propouštíme Vás ze školních služeb ve zdejším správním obvodu vůbec.« — — — —

Min. školství zamítlo nař. výnosem odvolání st-lovo z důvodů rozhodnutí zšr-y a podotklo, že ustanovení čekatelem na místo učitele náboženství neobsahuje nároku na ustanovení čekatelem na místo učitele literního, a že tudíž nebylo dotčeno subjektivní právo st-lovo tím, že nebyl ustanoven v uvedené vlastnosti, čímž padá také námitka, pokud jde o jeho dovolenou s čekatelným, na niž nárok z uvedeného důvodu uplatňuje.

Rozhoduje o stížnosti, podané na toto rozhodnutí, uvažoval nss takto:

Stížnost připouští, že ztráta způsobilosti vyučovati náboženství některé z církví státem uznaných má za následek, že dotčená osoba nemůže zastávati úřad čekatele na místo zvláštního učitele náboženství. Přes to má za to, že ztráta ta nemůže míti v zápětí ztrátu místa čekatele na místo učitele vůbec, a že proto měl st-l nárok, aby byl ustanoven čekatelem učitele literního, resp. aby mu byla udělena dovolená s čekatelným podle § 62 vlád. nař. č. 162/1928 Sb.

Podle toho má st-l za to, že platný právní řád zná jediný a jednotný institut čekatelů na místa učitelů veř. škol národních pro všechny učitelské kategorie, a že proto, i když čekatel jedné kategorie ztratí způsobilost vyučovati předmětům, jež spadají do rozsahu učitelské způsobilosti této kategorie, nepozbývá služ. postavení čekatele vůbec, zejména čekatele na místo učitele literního. Názor ten je mylný.

Podle §§ 2, 3, 7 et seq. učit. zák. č. 104/1926 Sb. rozeznává zákon různé kategorie čekatelů na místa učitelská, tak na př. čekatele na místa literních učitelů, čekatele na místa zvláštních učitelů náboženství, čekatele na místa učitelek ručních prací, a podrobuje poměry té které kategorie zvláštní úpravě. Mýlí se proto stížnost, má-li za to, že podle zákona je jenom jedna kategorie učitelských čekatelů, a že proto ztráta způsobilosti vyučovati náboženství té které uznané církve nemůže míti v zápětí ztrátu čekatelského úřadu na místo učitele vůbec. Pokud stížnost v této souvislosti tvrdí, že měl žal. úřad st-le dáti na dovolenou s čekatelným, stačí připomenouti, že podle znění § 62 vl. nař. č. 162/1928 Sb. učitelský čekatel nemá stihatelného nároku na dovolenou s če-

katelným a že proto nemohlo nař. rozhodnutí zasáhnouti do veřejných subjektivních práv st-lových. Leč stížnost nemá opory v platném právu, ani pokud vidí porušení zákona v tom, že žal. úřad st-le propustil ze školských služeb, ačkoliv sám vychází z předpokladu, že st-li bylo toliko odňato pověření vyučovati československému náboženství. Zákon prý váže přípustnost propuštění ze služeb školských na podmínku, že učitel ztratil způsobilost vyučovati tomu kterému náboženství, tato však nenastává při odnětí pověření. Podle toho rozlišuje tedy stížnost mezi pověřením vyučovati náboženství a způsobilostí k vyučování náboženství. Neprávem. Nař. č. 162/1928 Sb. stanoví v § 1 odst. 5, že učitelem náboženství může býti ustanovena kromě ostatních náležitostí v tomto paragrafu uvedených jen osoba, kterou příslušný vrchní úřad náboženský prohlásí za způsobilou k vyučování náboženství. Z toho plyne po názoru soudu, že platný právní řád ponechal církvím a náboženským společnostem, státem uznaným, aby samy určily, zda ten, kdo chce vyučovati náboženství na veř. škole národní, má k tomu potřebnou způsobilost, a že t. zv. missio canonica spočívá na prohlášení dotyčného orgánu církevního vůči státní školské správě, že určitá osoba je způsobilou vyučovati náboženství. Toto prohlášení církevního úřadu má dvojí stránku. V poměru k státní školské správě je projevem, kterým ta která církev neb náboženská společnost uznává způsobilost osoby vyučovat náboženství na veřejných školách národních, v poměru k dotčené osobě pak »pověřením« osoby té, aby náboženství vyučovala. Není tedy mezi pověřením a způsobilostí k vyučování ve smyslu § 1 odst. 5 nař. č. 162/1928 Sb. rozdílu, který po té stránce činí stížnost, a je proto její obhajoba i v uvedeném směru lichá.

Č. 12.126.

Církevní věci. — Státní občanství: I. Nárok duchovního na kongr. platy podle zák. č. 122/26 Sb. za dobu před udělením čsl. stát. občanství — věty jako u Boh. A 11.450/34. — II. Má duchovní, jemuž bylo uděleno čsl. stát. občanství podle § 6 zák. č. 152/26 Sb., nárok na kongruové požitky podle zák. č. 122/26 Sb. ode dne, jímž je datován příslušný akt min. vnitra o udělení stát. občanství? — III. Došlo-li jednou pravoplatnými výměry k definitivní úpravě požitků duchovního podle zák. č. 122/26 Sb. a ke súčtování záloh na ně před tím pobíraných, pominul tím písemný závazek duchovního, obsažený v jeho předběžném osobním výkaze o tom, že vrátí všechny přeplatky na zálohách, budou-li při konečné úpravě platů zjištěny, státní pokladně.

(Nález ze dne 8. listopadu 1935 č. 19.328/35.)

Prejudikatura: ad I.: Boh. A 11.017/34, 11.450/34, srov. Boh. A 8088/29, 8939/30, 9131/31 a j., ad II.: srov. Boh. A 8872/30, 9131/31.

Věc: Dr. Alexandr Buday v Ť. proti ministerstvu školství a nár. osvěty o kongruu.